

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19CoP/34/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3113233130
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Záhumenská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3113233130.4

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne vo veci starostlivosti súdu o maloletú O. O. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny O., dieťa rodičov X. P., bytom B. F. XXX, zastúpenej L. Y. X., advokátkou, so sídlom v Z., L. XX a U. O., bytom B. F., F. XXX, zastúpeného R., o úpravu práv a povinností k maloletému dieťaťu, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 05. mája 2016, č.k. 5P/11/2014-209, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu potvrdzuje.

odôvodnenie:

Okresný súd Nové Mesto nad Váhom uznesením zo dňa 05.05.2016, č.k. 5P/11/2014-209 zamietol návrh otca na nariadenie predbežného opatrenia a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie zdôvodnil tým, že návrh otca na vydanie predbežného opatrenia na zverenie mal. dieťaťa do dočasnej starostlivosti otca bol podaný v rozpore s ustanovením § 75a Občianskeho súdneho poriadku (O.s.p.), nakoľko v danom prípade nebol preukázaný naliehavý právny záujem, ani preukázané, že by bol ohrozený život alebo zdravie maloletej alebo jej priaznivý vývoj. Nebola osvedčená naliehavosť situácie, v predmetnej veci nie je potrebná urýchlená úprava pomerov, maloletá sa v súčasnosti nachádza v starostlivosti svojej matky, ktorá zabezpečuje osobnú starostlivosť do rozhodnutia vo veci samej. Právne okresný súd svoje rozhodnutie zdôvodnil ustanoveniami § 102 ods. 1, § 75a, § 76 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto uzneseniu podal včas odvolanie otec mal. dieťaťa a navrhol, aby odvolací súd uznesenie zmenil tak, že mal. O. O. O. sa zveruje do dočasnej starostlivosti otca, a že matka je povinná mal. O. O. odovzdať otcovi. Uviedol, že považuje rozhodnutie súdu prvého stupňa za nesprávne, založené na neúplnom zistení skutkového stavu, čím je daný odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. c) O.s.p. Okrem toho konanie súdu prvého stupňa má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil, čím sú dané odvolacie dôvody podľa § 205 ods. 2 písm. b) a f) O.s.p. Pri predbežnom opatrení podľa § 75a O.s.p., kedy je potrebné zasiahnuť v záujme okamžitej ochrany života a zdravia maloletého dieťaťa, je súd povinný konať iniciatívne a prípadné nedostatky odstraňovať operatívne. V danom prípade súd prvého stupňa žiadnym spôsobom nepreveril jeho odôvodnené obavy, že mal. O. O. sa ocitla bez akejkoľvek ochrany a jej zdravie a život môžu byť ohrozené, toto ohrozenie ani neskúmal. Súd prvého stupňa uviedol, že maloletá sa nachádza v starostlivosti svojej matky, ale toto zistenie nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pretože súd prvého stupňa si nepreveril, či sa mal. O. O. u matky nachádza, a či je zdravá a živá. Ďalej otec dieťaťa uviedol, že aj keď je právne zastúpený, jeho právny zástupca nemá právomoci, akými disponuje súd a nemá možnosť zisťovať aktuálny stav maloletej. Vzhľadom na psychický stav matky maloletej má vážne obavy o svoju mal. dcéru, od známych sa dozvedel, že matka maloletej sa má nachádzať v zahraničí, preto otec vôbec netuší, kde sa v súčasnosti mal. O. O. nachádza, a či je zdravá a živá.

Krajský súd preskúmal napadnuté uznesenie podľa § 212 ods. 2 písm. a) O.s.p. a dospel k záveru, že uznesenie okresného súdu je potrebné potvrdiť podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správne. Rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p.

Zo spisu vyplýva, že otec maloletej O. O. prostredníctvom právneho zástupcu podal dňa 05.05.2016 návrh na nariadenie predbežného opatrenia podľa § 75a O.s.p., na základe ktorého by súd dočasne zveril maloletú do starostlivosti otca. Návrh odôvodnil tým, že súčasná situácia si vyžaduje zásah súdu, nakoľko otec maloletej vôbec nevie, kde sa maloletá nachádza a v akom je zdravotnom stave. Poukázal na podľa neho zlý psychický stav matky a vyslovil obavu, že matka maloletej nie je schopná sa o maloletú riadne postarať.

Podľa § 75a ods. 1 O.s.p., ak sa ocitne maloleté dieťa bez akejkoľvek starostlivosti, alebo ak je jeho život, zdravie alebo priaznivý vývoj vážne ohrozený alebo narušený, súd bez návrhu alebo na návrh orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately podľa osobitných predpisov predbežným opatrením nariadi, aby bolo maloleté dieťa dočasne zverené do starostlivosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktorú v uznesení určí.

Podľa § 76 ods. 1 písm. b) O.s.p. predbežným opatrením môže súd nariadiť účastníkovi najmä, aby odovzdal dieťa do starostlivosti druhého z rodičov alebo do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

V danej veci otec dieťaťa podal návrh na nariadenie predbežného opatrenia podľa § 75a ods. 1 O.s.p. Toto ustanovenie umožňuje nariadenie predbežného opatrenia len na návrh orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, prípadne bez návrhu, nie však na návrh niektorého z rodičov dieťaťa. Zákonodarca pri tomto ustanovení nepredpokladal návrh niektorého z rodičov pravdepodobne preto, že má ísť o výnimočnú situáciu, keď sa dieťa ocitne bez akejkoľvek starostlivosti, teda bez rodičov. Treba však pripustiť, že k situácii, keď je život, zdravie alebo priaznivý vývoj dieťaťa vážne ohrozený alebo narušený, môže dôjsť aj vtedy, keď je dieťa v starostlivosti jedného z rodičov a na túto situáciu môže poukázať druhý z rodičov. Aj v takom prípade by však mal existenciu vážnych dôvodov na okamžitý zásah ako prvý posúdiť orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, ktorý je podľa osobitných predpisov povinný v takýchto situáciách zabezpečiť starostlivosť o dieťa. Preto zákonodarca predpokladá návrh od orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately aj v situácii, keď je dieťa u jedného z rodičov a jeho život, zdravie alebo priaznivý vývoj dieťaťa by mohol byť vážne ohrozený alebo narušený.

Ak má súd považovať podanie otca dieťaťa ako návrh na nariadenie predbežného opatrenia podľa § 75a ods. 1 O.s.p., ako to uvádza otec dieťaťa v návrhu aj v odvolaní, potom je potrebné konštatovať, že otec dieťaťa nie je v zmysle ustanovenia § 75a ods. 1 O.s.p. aktívne vecne legitimovaný na podanie takéhoto návrhu.

Na druhej strane konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých je konaním, ktoré je možné začať aj bez návrhu a aj ustanovenie § 75a ods. 1 O.s.p. výslovne pripúšťa, aby súd rozhodol aj bez návrhu. Preto podanie otca dieťaťa, hoci je formálne označené ako návrh na nariadenie predbežného opatrenia, je možné podľa jeho obsahu považovať za podnet, aby súd aj bez návrhu (ex offo) nariadil predbežné opatrenie podľa § 75a O.s.p. Krajský súd preto skúmal, či boli naplnené predpoklady pre nariadenie takéhoto predbežného opatrenia.

Predbežné opatrenie je inštitútom procesného práva, ktorým súd dočasným opatrením poskytuje ochranu ohrozeným, či porušeným právnym pomerom účastníkov dovedy, kým svojím meritórnym rozhodnutím neposkytne definitívnu ochranu. Vzhľadom na jeho predbežnú povahu a tiež na krátke lehoty na jeho vydanie, súd v konaní o nariadenie predbežného opatrenia nevykonáva dokazovanie v plnom rozsahu, iba zisťuje, či sú osvedčené predpoklady na nariadenie predbežného opatrenia, ktorými sú potreba dočasnej úpravy pomerov účastníkov alebo obava z ohrozenia budúceho výkonu súdneho rozhodnutia, dôvodnosť nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana a nebezpečenstvo bezprostredne hrozacej ujmy (k rozdielom medzi dokazovaním v základnom konaní a osvedčením predpokladov na nariadenie predbežného opatrenia viď o. i. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28.11.2012, sp. zn. 6MCdo 5/2012). Vo veciach starostlivosti o maloletých ide o konanie, ktoré je možné začať aj bez návrhu, preto je súd povinný vykonávať na zistenie skutkového stavu aj také dôkazy, ktoré účastníci nenavrhlí (§ 120 ods. 2 O.s.p.), avšak aj vo veciach starostlivosti

súdu o maloletých platí, že ten, kto navrhuje nariadenie predbežného opatrenia (resp. v tomto prípade dáva podnet na nariadenie predbežného opatrenia), musí osvedčiť, že ním tvrdené okolnosti, z ktorých vyvodzuje naliehavú potrebu dočasnej úpravy pomerov účastníkov (túto naliehavú potrebu mal zrejme na mysli okresný súd, aj keď v odôvodnení nesprávne uviedol naliehavý právny záujem), sa javia aspoň ako pravdepodobné, pričom tu nejde len o subjektívne vnímanie účastníka, ktorý navrhuje nariadenie predbežného opatrenia - ním tvrdené okolnosti sa musia objektívne javiť ako pravdepodobne dané, aj keď ich nemožno v rámci konania o nariadenie predbežného opatrenia podrobne preskúmať a jednoznačne preukázať.

Otec mal. dieťaťa svoje tvrdenie o tom, že dieťa je bez starostlivosti, alebo že jeho život, zdravie alebo priaznivý vývoj sú vážne ohrozené, alebo narušené, nijako neosvedčil. Pokiaľ otec v návrhu uvádzal, že matka maloletej mu dlhodobo bránila v akomkoľvek kontakte s dcérou O. O., a že nevie, či a kde jeho dcéra žije a v akom je zdravotnom stave, sama neznalosť otca o zdravotnom stave dieťaťa nie je okolnosťou, ktorá by zakladala dôvod na nariadenie predbežného opatrenia podľa § 75a O.s.p. a ani podľa § 76 ods. 1 písm. b) O.s.p. Ak matka nerešpektuje vykonateľné súdne rozhodnutie o styku otca s dieťaťom, otec má k dispozícii iné prostriedky než toto predbežné opatrenie (najmä výkon rozhodnutia). Pokiaľ mal ohrozenie dieťaťa preukazovať list zo dňa 28.04.2016, tento list otec k návrhu nepriložil. Ak má ísť o list, ktorý sa v spise už nachádza na č. l. 177 - 187, tento list je podpísaný rodičmi matky maloletej O. O., teda nie matkou samotnou a tvrdenie, že pisateľom listu bola matka maloletej, otec nijako neosvedčil (okrem toho bez znaleckého skúmania nemôže súd prijať záver, že niekto má vážne psychické problémy, a preto nie je spôsobilý starať sa o dieťa).

Napriek tomu, že otec maloletej nijako neosvedčil svoje tvrdenie, že dieťa je bez starostlivosti, alebo že jeho život, zdravie alebo priaznivý vývoj sú vážne ohrozené alebo narušené, krajský súd v rozsahu, ktorý umožňuje konanie o nariadenie predbežného opatrenia, prostredníctvom kolízneho opatrovníka zisťoval, aký je súčasný stav dieťaťa. Z odpovede Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny O. na žiadosť súdu o prešetrenie (odpoveď z 26.05.2016) vyplýva, že matka sa s mal. O. O. zdržiava v mieste trvalého bydliska a šetrením neboli zistené nedostatky v starostlivosti o mal. O. O.. Podrobné zisťovanie spôsobilosti rodičov vychovávať maloletú dcéru bude predmetom znaleckého dokazovania vo veci samej (ktoré už okresný súd nariadil, avšak pre rad návrhom na nariadenie predbežného opatrenia ešte nebolo možné odovzdať spis znalcovi). V rámci rozhodovania o predbežnom opatrení takéto dokazovanie nie je možné.

Krajský súd okrem toho, že považoval podanie otca, označené ako „Návrh otca na nariadenie predbežného opatrenia podľa § 75a O.s.p.“, za podnet na nariadenie predbežného opatrenia podľa § 75a ods. 1 O.s.p. ex offo, krajský súd zhodne s okresným súdom podľa obsahu posúdil toto podanie otca aj podľa ustanovenia § 76 ods. 1 písm. b) O.s.p. Aj pri takomto právnom posúdení krajský súd dospel k záveru, že otec neosvedčil naliehavú potrebu dočasnej úpravy pomerov účastníkov, najmä dôvody, pre ktoré by bolo potrebné okamžite odovzdať dieťa do starostlivosti otca (aj tu platí vyššie uvedená požiadavka, aby tvrdenú naliehavú potrebu nariadenia predbežného opatrenia osvedčil ten, kto ho navrhuje, aj keď ide o konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých).

Z uvedených dôvodov krajský súd uznesenie okresného súdu ako vecne správne potvrdil.

Toto rozhodnutie bolo senátom krajského súdu prijaté jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.